

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-III.431.4.1.2019.7.4

Poznań, 21 czerwca 2019 r.

Pani
Lidia Grabarz
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Adama Mickiewicza 50
64-980 Trzcianka

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 *ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.)*, zwanej dalej ustawą, oraz *rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477)*, zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w składzie:

- Maria Gliniecka – inspektor wojewódzki, jako kierownik zespołu kontrolującego,
- Anna Kościańska – inspektor wojewódzki,

na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego z 29 marca 2019 r., znak: KN-II.0030.124.2019.1 (*zał. 1. Upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego*) w dniach: 9, 15, 16, 23 i 25 kwietnia 2019 r. przeprowadził kontrolę w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance z siedzibą pod adresem: ul. Adama Mickiewicza 50, 64-980 Trzcianka, które w dalszej części dokumentu określa się także w skrócie: „PCPR”, „Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej”, „Centrum” lub „Jednostką”.

Zakres kontroli obejmował organizację i funkcjonowanie Jednostki w zakresie zgodności z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolujący złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające wyłączenie ich od udziału w ww. kontroli (*zał. 2.-2a. Oświadczenia kontrolerów z 8 kwietnia 2019 r.*).

Podczas czynności kontrolnych przeprowadzono rozmowy z Panią Lidią Grabarz – Dyrektorem PCPR, Panią S. J. – starszym specjalistą pracy z rodziną, pełniącą funkcję

Przewodniczącą zespołu ds. pieczy zastępczej w PCPR oraz koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej – Panią A. P. oraz Panią K. A. – K.

Dokonano analizy dokumentacji z zakresu organizacji pieczy zastępczej w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim, przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej kwalifikacji osób zatrudnionych w ww. Jednostce oraz analizę dokumentacji dwojga dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim.

Dyrektor PCPR wyznaczyła Panią S. J. do udzielenia informacji i wyjaśnień w zakresie prowadzonej kontroli (*zał. 3. Wyznaczenie osoby do udzielenia informacji i wyjaśnień w zakresie prowadzonej kontroli*).

PODCZAS KONTROLI USTALONO

Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w powiecie czarnkowsko – trzcianeckim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce (*zał. 4. Kserokopia Zarządzenia Nr 43/2011 Starosty Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 4 listopada 2011 r.*), co jest zgodne z art. 76 ust. 1 ww. ustawy.

Zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostały ujęte w Statucie PCPR, stanowiącym załącznik do uchwały Nr XX/163/2012 Rady Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce (*zał. 5. Kserokopia uchwały Nr XX/163/2012 Rady Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce*). Strukturę wewnętrzną i zasady funkcjonowania PCPR do 13 marca 2019 r. określał Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce, przyjęty na podstawie uchwały Nr 301/2012 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 20 grudnia 2012 r. Natomiast od dnia 14 marca 2019 r. do nadal strukturę i zasady funkcjonowania Jednostki określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce przyjęty uchwałą Nr 47/2019 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 14 marca 2019 r. (*zał. 6. Kserokopia uchwały Nr 301/2012 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce, zał. 6a. Kserokopia uchwały Nr 47/2019 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce*).

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że w kontrolowanej Jednostce do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej został utworzony *Zespół ds. pieczy zastępczej* (*zał. 7. Kserokopia zarządzenia Nr 2/2018 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce z dnia 2 stycznia 2018 roku oraz zał. 7a. Kserokopia zarządzenia Nr 17/2018 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce z dnia 5 listopada 2018 roku w sprawie powołania Zespołu do spraw pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzcieńce*), w skład którego wchodzi:

- starszy specjalista pracy z rodziną, powołany na stanowisko Przewodniczącego Zespołu ds. pieczy zastępczej,
- psycholog,

- koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej (cztery osoby),
co jest **zgodne z art. 76 ust. 2 ww. ustawy.**

Podczas kontroli ustalono, że do końca 2018 r. obowiązywał 3-letni „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko – Trzcianeckim na lata 2016-2018”, przyjęty uchwałą Nr XXVIII/219/2017 Rady Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 25 kwietnia 2017 r. W dokumencie zawarto cel główny oraz cele szczegółowe. Określono działania zmierzające do realizacji poszczególnych celów oraz oczekiwane efekty realizowanych działań (*zał. 8. Kserokopia uchwały Nr XXVIII/219/2017 Rady Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 25 kwietnia 2017 r. wraz z kserokopią 3-letniego „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko – Trzcianeckim na lata 2016-2018”*).

Zgodnie z oświadczeniem Dyrektora PCPR obecnie tworzony jest 3-letni program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Czarnkowsko – Trzcianeckim na lata 2019-2021 (*zał. 9. Oświadczenie Dyrektora dotyczące opracowania 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej z 25 kwietnia 2019 r.*). Brak obowiązującego 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej jest **niezgodny z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust.1 ww. ustawy.** Wskazać przy tym należy, że zgodnie z § 12 pkt 24 ww. Regulaminu Organizacyjnego PCPR do zadań zespołu ds. pieczy zastępczej należy *opracowywanie i realizacja takiego programu*, natomiast zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 6 ww. Regulaminu Organizacyjnego do wspólnych zadań pracowników PCPR należy *„przygotowywanie w zakresie swojej działalności projektów uchwał”* (*zał. 6a. Kserokopia uchwały Nr 47/2019 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 14 marca 2019 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance*).

Kwalifikacje kadry

Podczas kontroli ustalono, że Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance jest Pani Lidia Grabarz, zatrudniona na podstawie uchwały Nr 230/2012 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie zatrudnienia dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance (*zał. 10. Kserokopia uchwały Nr 230/2012 Zarządu Powiatu Czarnkowsko – Trzcianeckiego z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie zatrudnienia dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance*). Pani Lidia Grabarz ukończyła studia magisterskie na kierunku socjologia oraz studia podyplomowe w zakresie organizacji pomocy społecznej i pracy socjalnej (*zał. 10a.-10b. Kserokopie dyplomów ukończenia studiów wyższych i podyplomowych*), posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej (*zał. 10c.-10d. Kserokopie dokumentów potwierdzających staż pracy*), nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona, nie jest także obciążona obowiązkiem alimentacyjnym i nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (*zał. 10e.-10g. Oświadczenia w sprawie niekaralności, władzy rodzicielskiej i niealimentacji*). Przedłożyła także inspektorom orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku Dyrektora (*zał. 10h. Kserokopia orzeczenia lekarskiego ważnego do 25 lutego*

2021 r.). Kwalifikacje Dyrektora są zatem **zgodne z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.)**.

W PCPR zatrudnionych jest czterech koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie umowy o pracę, z których dwoje na czas nieokreślony, a dwoje na czas określony. Podczas kontroli ustalono, że nie wszyscy koordynatorzy posiadają kwalifikacje wymagane na tym stanowisku przepisem art. 78 ust. 1 ww. ustawy (*zał. 11. Protokół oględzin dokumentacji kadry z 15 kwietnia 2019 r. wraz z zał. 11a. Wykaz pracowników zajmujących się pieczą zastępczą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance*). Kontrola wykazała, że Pani S.Sz. zatrudniona na tym stanowisku ma ukończone studia licencjackie na kierunku politologia w specjalności praca socjalna, co jest **niezgodne z art. 78 ust. 1 pkt 1 lit. b ww. ustawy**.

Nadto, czynności kontrolne wykazały, że każdy z koordynatorów posiada aktualne badania lekarskie, co zostało sprawdzone podczas analizy akt osobowych (*zał. 11. Protokół oględzin dokumentacji kadry z 15 kwietnia 2019 r.*), nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została mu zawieszona ani ograniczona, nie ponosi obowiązku alimentacyjnego i nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe (*zał. 12.-12c. Oświadczenia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w sprawie władzy rodzicielskiej, niealimentacji i niekaralności*).

Ze względu na dużą zawartość wrażliwych danych osobowych dokonano wyłączenia części wystąpienia pokontrolnego zawierającego informacje pozyskane podczas kontroli. Wyłączenia dokonał zespół kontrolny na podstawie art. 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1429).

Biorąc pod uwagę, stwierdzone podczas kontroli, działania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance zgodne z obowiązującymi przepisami, jak i działania naruszające przepisy, działalność Jednostki oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

W związku z nieprawidłowościami **wydano zalecenia pokontrolne**.

UWAGI I WNIOSKI

Biorąc pod uwagę spostrzeżenia poczynione przez zespół inspektorów podczas kontroli, rekomenduję:

1. analizować sposób sprawowania opieki przez rodziny zastępcze na bieżąco tak, aby móc reagować i wspierać rodziny w sytuacji tego wymagających,
2. dokumentować wszystkie działania podejmowane przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rzecz dziecka i jego efekty,
3. rozważyć zorganizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy i zachęcić do korzystania z ich pomocy,
4. zintensyfikować częstotliwość kontroli nad rodzinami zastępczymi i placówkami opiekuńczo – wychowawczymi prowadzonymi przez powiat czarnkowsko - trzcianiecki lub na jego zlecenie.

ZALECENIA POKONTROLNE

W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań przez Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Trzciance określonych w ww. ustawie oraz w przepisach wykonawczych, zalecam:

1. **spowodować niezwłoczne opracowanie i przyjęcie 3-letniego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Czarnkowsko – Trzcianeckim, zgodnie z art. 180 pkt 1 w zw. z art. 182 ust. 1 ww. ustawy,**
2. **zatrudniać osoby na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z kwalifikacjami określonymi w art. 78 ust. 1 ww. ustawy oraz dostosować stanowisko Pani S.Sz. do posiadanych kwalifikacji,**
3. **dokonywać oceny sytuacji dziecka:**
 - **z uwzględnieniem celów oceny, zgodnie z art. 129 ww. ustawy,**
 - **w obecności właściwego asystenta rodziny, zgodnie z art. 130 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy,**
 - **w miarę potrzeb, w związku ze zmieniającą się sytuacją dziecka, jednak nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dzieci poniżej 3 lat i nie rzadziej niż co 6 miesięcy w przypadku dzieci starszych, zgodnie z art. 131 ust. 1 ww. ustawy,**
4. **umożliwić wychowankom rodzin zastępczych wyrażanie opinii w sprawach, które ich dotyczą odpowiednio do ich wieku i stopnia dojrzałości, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka, zgodnie z art. 4a i art. 4 pkt 8 ww. ustawy,**
5. **zapewnić odpowiednią liczbę koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 4 ww. ustawy,**
6. **wyznaczać koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, po zasięgnięciu opinii odpowiednio rodziny zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 2 ww. ustawy,**
7. **obejmować rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej na ich wniosek, zgodnie z art. 77 ust. 1 ww. ustawy,**
8. **udzielać pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 1 w zw. z art. 40 ww. ustawy,**
9. **przygotowywać plan pomocy dziecku:**
 - **dla każdego dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej,**
 - **we współpracy z asystentem rodziny, a w przypadku, gdy rodzinie nie został przydzielony asystent rodziny – we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną,****zgodnie z art. 77 ust. 3 pkt 2 ww. ustawy,**

10. **umożliwiać rodzinom zastępczym uzyskanie porady w poradni psychologiczno – pedagogicznej lub w innej poradni specjalistycznej oraz podjęcie specjalistycznej terapii**, w szczególności zorganizowanie dla rodziny zastępczej „Y” mediacji rodzinnej lub innej formy pomocy w poradni specjalistycznej, zgodnie z art. 47 ust. 4 ww. ustawy,
11. **zintensyfikować pracę z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w celu ich powrotu do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka**, zgodnie z art. 33 pkt 1 ww. ustawy,
12. **kierować dzieci do placówek opiekuńczo - wychowawczych w trybie określonym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).**

Informacje końcowe

Niniejszy dokument sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance, drugi pozostawiono w dokumentacji Wojewody Wielkopolskiego.

Treść wystąpienia pokontrolnego podlega udostępnieniu, zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1330 z późn. zm.), z wyłączeniem danych osobowych w rozumieniu ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1000 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) kontrolowana Jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa powyżej przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.

W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę, kontrolowana Jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.

W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska Wojewody, do powiadomienia Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 998 z późn. zm.) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne zawiera 25 stron.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
(-)
Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej

Dokument sporządzony został przez:
- Marię Gliniecką- inspektora wojewódzkiego
(17.12.2019 r.)